

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2016/2284,

14. detsember 2016,

mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidus on inimtekkeliste õhku väljutatavate saasteainete ja õhu kvaliteedi valdkonnas viimase 20 aasta jooksul saavutatud märkimisväärset edu eelkõige spetsiaalse liidu poliitika abil, mis hõlmab muu hulgas komisjoni 21. septembri 2005. aasta teatist „Õhusaastet käsitlev temaatiline strateegia“ („õhusaaste teemastrateegia“). Nimetatud edusammudes on olnud oluline osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivil 2001/81/EÜ, ⁽⁴⁾ millega kehtestati liikmesriikidele vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x), lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ) (väljaarvatud metaan), ja ammoniaagi (NH₃) aastase koguheitte ülemmäärad alates 2010. aastast. Selle tulemusena vähenesid aastatel 1990–2010 liidus vääveldioksiidi heitkogused 82 % võrra, lämmastikoksiidide heitkogused 47 % võrra, lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan) heitkogused 56 % võrra ja ammoniaagi heitkogused 28 % võrra. Kuid nagu on märgitud komisjoni 18. detsembri 2013. aasta teatistes „Euroopa puhta õhu programm“ („muudetud õhusaaste teemastrateegia“), esineb endiselt märkimisväärsed negatiivseid mõjusid ja riske inimese tervisele ja keskkonnale.
- (2) Seitsmendas keskkonnavalas tegevusprogrammis ⁽⁵⁾ kinnitatakse liidu pikaajalist õhukvaliteedipoliitika eesmärki saavutada õhu kvaliteet, mis ei põhjustaks olulist negatiivset mõju ega riske inimese tervisele ega keskkonnale,

⁽¹⁾ ELT C 451, 16.12.2014, lk 134.

⁽²⁾ ELT C 415, 20.11.2014, lk 23.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 23. novembri 2016. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. detsembri 2016. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/81/EÜ *teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta* (EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalas tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

ning selleks kutsutakse üles täielikult järgima kehtivaid õhukvaliteeti käsitlevaid liidu õigusakte, kehtestama 2020. aasta järgseid strateegilisi sihtmärke ja meetmeid, tegema suuremaid jõupingutusi valdkondades, kus elanikkond ja ökosüsteemid puutuvad kokku suure hulga õhusaasteainetega, ja suurendama koostoimet õhukvaliteeti käsitlevate õigusaktide ja liidu poliitikaeesmärkide vahel, eelkõige kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alal.

- (3) Muudetud õhusaaste teemastrateegias on sätestatud uued strateegilised eesmärgid kuni aastani 2030, et liikuda lähemale liidu pikaajalisele eesmärgile.
- (4) Liikmesriigid ja liit on praegu ratifitseerimas 2013. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni programmi Minamata elavhõbedakonventsioon, mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda, vähendades elavhõbedaheidet olemasolevatest ja uutest saasteallikatest, ning konventsioon peaks jõustuma 2017. aastal. Komisjon peaks kõnealuse saasteaine kohta esitatud heitearuandeid regulaarselt läbi vaatama.
- (5) Liikmesriigid ja liit on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni (edaspidi „piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon“) ja mitme selle protokollis osalised, sealhulgas 1999. aasta Göteborgi protokoll hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise („Göteborgi protokoll“) kohta, mis vaadati läbi 2012. aastal („muudetud Göteborgi protokoll“).
- (6) 2020. aasta ja edaspidise kohta sätestatakse muudetud Göteborgi protokollis uued heitkoguste vähendamise kohustused, kusjuures kõigi osaliste puhul on väveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan), ammoniaagi ja eriti peenete osakeste osas võetud võrdlusaastaks 2005. aasta; samuti edendatakse sellega musta süsiniku heitkoguste vähendamist ning nõutakse teabe kogumist ja talletamist, mis käsitleb õhusaasteainete kontsentratsiooni ja sadestumise kahjulikku mõju inimese tervisele ja keskkonnale, ning osalemist mõju vähendamisele suunatud programmides piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames.
- (7) Direktiiviga 2001/81/EÜ kehtestatud riiklike heitkoguste piirmäärade kord tuleks seetõttu läbi vaadata, et viia see vastavusse liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega. Selleks on käesolevas direktiivis sisalduvad riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused aastatel 2020–2029 identsed muudetud Göteborgi protokollis sätestatud kohustustega.
- (8) Liikmesriigid peaksid rakendama käesolevat direktiivi viisil, mis aitab tõhusalt kaasa liidu pikaajalise õhukvaliteedialase eesmärgi saavutamisele, mida toetavad Maaailma Terviseorganisatsiooni suunised ning liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi kaitse eesmärgid, vähendades hapestumise, eutrofeerumise ja osooniga seotud õhusaaste kontsentratsiooni ja sadestumist allapoole kriitilisi saastekoormuseid ja -tasemeid, mis on sätestatud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis.
- (9) Käesolev direktiiv peaks aitama kulutõhusalt saavutada ka liidu õigusaktides sätestatud õhukvaliteedialaseid eesmärke ja leevendada kliimamuutuste mõju, parandades lisaks üldist õhukvaliteeti ja suurendades koostoimet liidu kliima- ja energiapoliitikaga, vältides samas kehtivate liidu õigusaktide dubleerimist.
- (10) Käesolev direktiiv aitab ühtlasi vähendada õhusaastest tulenevaid tervishoiukulusid liidus, parandades liidu kodanike heaolu, ning toetada üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele.
- (11) Käesolev direktiiv peaks aitama vähendada järk-järgult õhusaastet, tuginedes vähenemisele, mis tuleneb tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevatest liidu õigusaktidest, mis reguleerivad teatavate ainete heitkoguseid.
- (12) Tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid peaksid tõhusalt tagama heitkoguste eeldatava vähendamise. Laiemate õhukvaliteedialaste eesmärkide saavutamiseks on ülioluline selgitada välja tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid, mis ei toimi, ja reageerida neile varases etapis, nagu näitas Euro 6 diiselautode tegelikus liikluses ja katsetamisel tekkiva lämmastikoksiidide heite suur lahknevus.
- (13) Liikmesriigid peaksid täitma käesolevas direktiivis sätestatud heitkoguste vähendamise kohustusi aastatel 2020–2029 ja alates 2030. aastast. Et tagada märgatavad edusammud 2030. aastaks seatud kohustuste täitmisel, peaksid liikmesriigid määrama 2025. aastal kindlaks soovituslikud heitetasemed, mis oleksid tehniliselt teostatavad ja millega ei kaasneks ebaproportsionaalselt suuri kulusid, ning püüdma neid tasemeid saavutada. Kui 2025. aastaks ei suudeta heitkoguseid vastavalt kindlaksmääratud vähendamiskavale vähendada, peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi alusel koostatavates järgmistes aruannetes selgitama kõrvalekaldumise põhjuseid ja meetmeid liikmesriigi tagasipöördumiseks oma kava juurde.

- (14) Käesolevas direktiivis 2030. aastaks ja edaspidiseks seatud riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused põhinevad liikmesriigi hinnangulisel vähendamise potentsiaalil, nagu on märgitud õhusaaste teemastrateegia 2015. aasta jaanuari aruandes nr 16, riiklike prognooside ja õhusaaste teemastrateegia aruandes nr 16 esitatud prognooside vaheliste erinevuste tehnilisel analüüsil ning poliitilisel eesmärgil säilitada üldine tervisemõju vähendamine 2030. aastaks (võrreldes 2005. aastaga) võimalikult sarnaselt komisjoni ettepanekuga võtta vastu käesolev direktiiv. Läbipaistvuse suurendamiseks peaks komisjon avaldama õhusaaste teemastrateegia aruande nr 16 aluseks võetud eeldused.
- (15) Riiklike heitkoguste vähendamise kohustuste täitmise hindamisel tuleks võtta aluseks metodoloogiaküsimuses valitsenud olukord kohustuse kehtestamise ajal.
- (16) Aruandlusnõuded ja heitkoguste vähendamise kohustused peaksid põhinema riigisisel energiatarbimisel ja müüdüd kütusel. Samas võivad piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel mõned liikmesriigid kasutada kohustuse täitmise hindamise alusena riigi koguheitet, mis on arvutatud maanteetranspordi sektoris kasutatud kütuse põhjal. See võimalus tuleks käesolevas direktiivis säilitada, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.
- (17) Selleks, et kõrvaldada teatav ebakindlus, mis paratamatult kaasneb riiklike heitkoguste vähendamise kohustuste kehtestamisega, sisaldab muudetud Göteborgi protokoll paindlikkusmeetmeid, mis tuleks integreerida käesolevasse direktiivi. Eelkõige kehtestatakse muudetud Göteborgi protokolliga mehhanism, millega kohandatakse riiklike heiteinventuure ja arvutatakse keskmine iga-aastane riiklik heitkogus maksimaalselt kolme aasta põhjal, kui on täidetud teatud tingimused. Lisaks sellele tuleks käesoleva direktiiviga ette näha paindlikkusmeede juhuks, kui käesolevas direktiivis kehtestatakse vähendamiskohustus, mis on suurem õhusaaste teemastrateegia aruandes nr 16 kindlaks määratud kulutõhusast vähendamisest, ja selleks, et abistada liikmesriike ootamatute ja erandlike sündmuste korral, mis on seotud energia tootmise või tarnimisega, eeldusel et eritingimused on täidetud. Komisjon peaks jälgima kõnealuste paindlikkusmeetmete kasutamist, võttes arvesse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel välja töötatud juhiseid. Kohandamise taotluste hindamisel loetakse, et aastateks 2020–2029 seatud heitkoguste vähendamise kohustused kehtestati 4. mail 2012, mil Göteborgi protokoll läbi vaadati.
- (18) Liikmesriik peaks koostama, võtma vastu ja viima ellu riikliku õhusaaste kontrolli programmi, et täita oma heitkoguste vähendamise kohustusi ning aidata tõhusalt kaasa õhukvaliteedialaste eesmärkide saavutamisele. Selleks peaksid liikmesriigid võtma arvesse vajadust vähendada heitkoguseid, eelkõige lämmastikoksiidide ja tahkete peenosakeste heitkoguseid piirkondades ja linnastutes, kus on ülemäärane õhusaasteainete kontsentratsioon ja/või piirkondades ja linnastutes, mis suurendavad märkimisväärselt õhusaastet muudes piirkondades ja linnastutes, sealhulgas naaberriikides. Riiklike õhusaaste kontrolli programmidega tuleks sel eesmärgil aidata edukalt rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ⁽¹⁾ artikli 23 alusel koostatud õhukvaliteedi kavasad.
- (19) Selleks et vähendada inimtekkelistest allikatest pärit heitkoguseid, peaksid riiklikud õhusaaste kontrolli programmid hõlmama meetmeid, mis oleksid kohaldatavad kõigile asjaomastele sektoritele, kaasa arvatud põllumajandus, energia, tööstus, maanteetransport, siseveetransport, kodumajapidamiste küte ning väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ja lahustite kasutamine. Liikmesriikidel peaks siiski olema õigus otsustada, milliseid meetmeid võtta, et täita direktiivis sätestatud heitkoguste vähendamise kohustusi.
- (20) Riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse parimaid tavasid muu hulgas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate, haavatavate elanikkonnarühmade jaoks kõige kahjulikumate saasteainete käsitlemisel.
- (21) Põllumajandus annab olulise panuse õhku väljutatavate ammoniaagi ja eriti peenete osakeste heitkogustesse. Selleks et vähendada kõnealuseid heitkoguseid, peaksid riiklikud õhusaaste kontrolli programmid sisaldama põllumajandussektori suhtes kohaldatavaid meetmeid. Need meetmed peaksid olema kulutõhusad ja põhinema konkreetsetel teabel ning andmetel, võttes arvesse teaduse arengut ja liikmesriikide varasemaid meetmeid. Ühine põllumajanduspoliitika pakub liikmesriikidele võimalust panustada õhukvaliteedi erimeetmete abil. Tulevane hindamine annab parema ettekujutuse nende meetmete mõjust.
- (22) Õhukvaliteedi paranemine tuleks saavutada proportsionaalsete meetmetega. Kui liikmesriigid võtavad riiklikesse õhusaaste kontrolli programmidesse lisatavaid põllumajandussektori suhtes kohaldatavaid meetmeid, peaksid nad tagama, et meetmete mõju väikestele põllumajandusettevõtjatele võetakse täielikult arvesse, et piirata võimalikke täiendavaid kulusid nii palju kui võimalik.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

- (23) Kui teatavad riiklike õhusaaste kontrolli programmide raames võetavad meetmed, mille eesmärk on ennetada heitkoguseid põllumajandussektoris, on abikõlblikud rahalise toetuse saamiseks – eelkõige meetmed, mida võtavad põllumajandusettevõtjad ja mis nõuavad põllumajandustavade olulist muutmist või märkimisväärseid investeeringuid – peaks komisjon lihtsustama juurdepääsu rahalisele toetusele ja muule olemasolevale liidu rahastamisele.
- (24) Heitkoguste vähendamiseks peaksid liikmesriigid kaaluma investeeringute ümbersuunamise toetamist puhtale ja tõhusale tehnoloogiale. Innovatsioon võib aidata parandada jätkusuutlikkust ja lahendada probleeme nende tekkekohas, parandades valdkonnapõhist reageerimist õhukvaliteedialastele probleemidele.
- (25) Riiklike õhusaaste kontrolli programme, sealhulgas poliitika ja meetmete kindlaksmääramise aluseks olevat analüüsi, tuleks korrapäraselt ajakohastada.
- (26) Selleks et koostada piisaval teabel põhinevaid riiklike õhusaaste kontrolli programme ja teha neis olulisi muudatusi, peaksid liikmesriigid programmide ja muudatuste osas konsulteerima üldsuse ja pädevate asutustega kõikidel tasanditel siis, kui kõik poliitika ja meetmete valikuvariandid on veel lahtised. Liikmesriigid peaksid juhul, kui nende programmi elluviimine võib mõjutada õhukvaliteeti teises liikmesriigis või kolmandas riigis, algatama piiriüleseid konsultatsioone vastavalt nõuetele, mis on sätestatud liidu ja rahvusvahelises õiguses, sealhulgas UNECE piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioonis (1991. aasta Espoo konventsioon) ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise 2003. aasta protokollis.
- (27) Käesoleva direktiivi eesmärk on muu hulgas kaitsta inimese tervist. Nagu Euroopa Kohus on paljudel juhtudel märkinud, oleks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 288 kolmanda lõiguga direktiivile omistatud siduvusega vastuolus täielikult välistada huvitatud isikute võimalus tugineda direktiiviga kehtestatud kohustusele. See seisukoht kehtib iseäranis direktiivi suhtes, mille eesmärk on saada välisõhu saaste kontrolli alla ja seda vähendada ning mis on seega suunatud inimese tervise kaitsmisele.
- (28) Liikmesriigid peaksid koostama ja esitama riiklikud heiteinventuurid ja -prognoosid ning samuti informatiivsed inventuuriaruanded kõikide käesoleva direktiiviga hõlmatud õhusaasteainete kohta, mis peaks võimaldama liidul täita oma aruandluskohustusi vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile ja selle protokollidele.
- (29) Üldise sidususe säilitamiseks kogu liidus peaksid liikmesriigid tagama, et nende poolt komisjonile esitatavad andmed riiklike heiteinventuuride ja -prognooside ning samuti informatiivsete inventuuriaruannete kohta on täielikult kooskõlas piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel esitatavate andmetega.
- (30) Selleks et hinnata, kas käesolevas direktiivis sätestatud riiklike heitkoguste vähendamise kohustusi on tõhusalt täidetud, peaksid liikmesriigid jälgima ka õhusaaste mõju maismaa- ja veeökosüsteemidele ning nimetatud mõju kohta aru andma. Kulutõhusa lähenemisviisi tagamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalus kasutada käesolevas direktiivis osutatud valikulisi seirenäitajaid ning nad peaksid kooskõlastama oma tegevust seonduvate direktiivide kohaste seireprogrammidega ja asjakohasel juhul piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooniga.
- (31) Tuleks luua Euroopa puhta õhu foorum, mis ühendab kõiki huvigruppe, sealhulgas liikmesriikide kõikide tasandite pädevaid asutusi, et vahetada kogemusi ja häid tavasid, eelkõige anda panus juhiste koostamiseks ja hõlbustada õhukvaliteedi parandamisega seotud liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade kooskõlastatud rakendamist.
- (32) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/4/EÜ⁽¹⁾ peaksid liikmesriigid tagama teabe aktiivse ja süstemaatilise levitamise elektrooniliste vahendite abil.
- (33) On vaja muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/35/EÜ,⁽²⁾ et tagada selle direktiivi vastavus 1998. aasta keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise 1998. aasta Århusi konventsioonile („Århusi konventsioon“).

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitsse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).

- (34) Selleks et võtta arvesse tehnika arengut ja rahvusvahelisi arengusuundi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega muudetakse I lisa, III lisa 2. osa ning IV lisa, et kohandada neid piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuva arenguga, ja V lisa, et kohandada seda tehnika ja teaduse arenguga ja piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuva arenguga. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (35) Selleks et tagada ühetaolised tingimused paindlikkusmeetmete rakendamiseks ja riiklike õhusaaste kontrolli programmide elluviimiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁾.
- (36) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike õigusaktide rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (37) Pidades silmas direktiivis 2001/81/EÜ tehtavate muudatuste laadi ja ulatust, tuleks kõnealune direktiiv asendada, et suurendada õiguskindlust, selgust, läbipaistvust ja õigusaktide lihtsustamist. Järjepidevuse tagamiseks õhukvaliteedi parandamisel peaksid liikmesriigid järgima direktiivis 2001/81/EÜ sätestatud heitkoguste riiklikke ülemmäärasid kuni 2020. aastani, mil hakatakse kohaldama käesolevas direktiivis sätestatud uusi riiklikke heitkoguste vähendamise kohustusi.
- (38) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada inimese tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda õhusaaste piiriülese olemuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (39) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁽³⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärgid ja reguleerimise

1. Et liikuda edasi õhukvaliteedi taseme saavutamise suunas, mis ei põhjustaks olulist negatiivset mõju ega riske inimese tervisele ega keskkonnale, kehtestatakse käesolevas direktiivis liikmesriikidele heitkoguste vähendamise kohustused vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x), lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan), ammoniaagi (NH₃) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) inimtekkelise atmosfääriheite puhul ning nõutakse riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamist, vastuvõtmist ja elluviimist ning kõnealuste ja muude I lisa osutatud saasteainete heitkoguste ja nende mõju seiret ning nendest aruandmist.

⁽¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽³⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

2. Käesolev direktiiv aitab ühtlasi:
  - a) saavutada liidu õigusaktides sätestatud õhukvaliteedialaseid eesmäärke ning teha edusamme liidu pikaajalise eesmärgi suunas saavutada õhukvaliteedi tase, mis on kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni õhukvaliteedi suunistega;
  - b) saavutada liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi eesmäärke kooskõlas seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga;
  - c) parandada koostoimet liidu õhukvaliteedipoliitika ja muude asjaomaste liidu poliitikate, eelkõige kliima- ja energiapoliitika vahel.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikide territooriumil, nende majandusvööndites ja heitkoguste kontrolli piirkondades aset leidvate, kõikidest allikatest pärit ning I lisas osutatud saasteainete heitkoguste suhtes.
2. Käesolev direktiiv ei hõlma heitkoguseid Kanaari saartel, Prantsusmaa ülemeredepartemangudes, Madeiral ja Assooridel.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „heide“ – aine väljutamine punkt- või hajusallikast atmosfääri;
- 2) „inimtekkelised heitkogused“ – inimtegevusega seotud saasteainete õhkuväljutamine;
- 3) „osooni eellased“ – lämmastikoksiidid, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, metaan ja süsinikmonooksiid;
- 4) „õhukvaliteedialased eesmärgid“ – õhu kvaliteedi piirtasemed, sihtväärtused ja kohustuslikult saavutatavad saastatuse taseme määrad, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ ⁽¹⁾;
- 5) „vääveldioksiid“ või „SO₂“ – kõik väävliühendid väljendatuna vääveldioksiidina, sealhulgas vääveltrioksiid (SO₃), väävelhape (H₂SO₄) ja taandatud väävliühendid, nagu vesiniksulfiid (H₂S), merkaptaanid ja dimetiülsulfiidid;
- 6) „lämmastikoksiidid“ või „NO_x“ – lämmastikoksiid ja lämmastikdioksiid, väljendatuna lämmastikdioksiidina;
- 7) „lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan“ – kõik orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, mis võivad päikesevalguse toimel lämmastikoksiididega reageerides tekitada fotokeemilisi oksüdante;
- 8) „eriti peened osakesed“ või „PM_{2,5}“ – osakesed, mille aerodünaamiline diameeter on 2,5 mikromeetrit (µm) või väiksem;
- 9) „must süsinik“ – süsinikku sisaldavad tahked osakesed, mis absorbeerivad valgust;
- 10) „riiklik heitkoguste vähendamise kohustus“ – liikmesriigi kohustus vähendada aine heitkogust; sellega määratakse kindlaks minimaalne heitkoguste vähenemine, mis tuleb saavutada tähtjaks seatud kalendriaasta jooksul, väljendatuna protsendina võrdlusaasta (2005) jooksul väljutatavast koguheitest;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütüüliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).

- 11) „maandumis- ja starditsükkel“ – tsükkel, mis hõlmab ruleerimist, starti, tõusu, maandumislähenemist, maandumist ja muud õhusõiduki liikumist, mis leiab aset madalamal kui 3 000 jalga;
- 12) „rahvusvaheline mereliiklus“ – kõikide lippude all sõitvate veesõidukite, välja arvatud kalapüügilaevad, sõidud merel ja rannikuvetes, mis väljuvad ühe riigi territooriumilt ja saavad teise riigi territooriumile;
- 13) „saastekontrolli vöönd“ – mereala, mis asub kuni 200 meremiili kaugusel territoriaalmere mõõtmise aluseks olevatest lähtejoontest ning mille liikmesriik kehtestab laevade põhjustatud reostuse ennetamiseks, vähendamiseks ja kontrolliks kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste eeskirjade ja standarditega;
- 14) „tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid“ – liidu õigusaktid, mille eesmärk on vähendada käesoleva direktiiviga hõlmatud õhusaasteainete heitkoguseid, võttes leevendusmeetmeid tekkekohas.

Artikkel 4

Riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused

1. Liikmesriigid piiravad vähemalt oma aastaseid vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan), ammoniaagi ja eriti peenete osakeste inimtekkelisi heitkoguseid vastavalt riiklikele heitkoguste vähendamise kohustustele, mida kohaldatakse aastatel 2020–2029 ja alates 2030. aastast ning mis on sätestatud II lisas.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, mille eesmärk on piirata 2025. aastaks kehtestatud inimtekkelisi vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan), ammoniaagi ja eriti peenete osakeste heitkoguseid. Heitkoguste soovituslik tase määratakse kindlaks lineaarses vähendamiskavas, milles võetakse arvesse 2020. aastaks seatud heitkoguste vähendamise kohustustes määratud heitetasemeid ja 2030. aastaks seatud heitkoguste vähendamise kohustustes määratud heitetasemeid.

Liikmesriigid võivad järgida mittelineaarset vähendamiskava, kui see on majanduslikult või tehniliselt tõhusam, ning tingimusel, et alates 2025. aastast läheneb see järk-järgult lineaarsele vähendamiskavale ja et see ei mõjuta ühtegi 2030. aastaks võetud heitkoguse vähendamise kohustust. Liikmesriigid sätestavad mittelineaarset vähendamiskava ja põhjused selle järgimiseks riiklikes õhusaaste kontrolli programmides, mis tuleb komisjonile esitada vastavalt artikli 10 lõikele 1.

Kui 2025. aastaks ei suudeta heitkoguseid vastavalt kindlaksmääratud vähendamiskavale vähendada, selgitavad liikmesriigid kõrvalekaldumise põhjuseid ja meetmeid liikmesriigi tagasipöördumiseks oma kava juurde järgmistes informatiivsetes inventuuriaruannetes, mille nad komisjonile artikli 10 lõike 2 kohaselt esitavad.

3. Lõigete 1 ja 2 täitmisel ei võeta arvesse järgmisi heitkoguseid:

- a) õhusõidukite heitkogused, välja arvatud maandumis- ja starditsükli heitkogused;
- b) heitkogused, mis pärinevad riigisisest mereliiklusest, mis toimub artikli 2 lõikes 2 osutatud territooriumidele ja territooriumidelt;
- c) rahvusvahelisest mereliiklusest pärit heitkogused;
- d) lämmastikoksiidide ja lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, heitkogused, mis tulenevad piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni kategooriates 3B (sõnnikukäitlus) ja 3D (mullaharimine) ette nähtud 2014. aasta aruandlusnomenklatuuri alla kuuluvatest tegevustest.

Artikkel 5

Paindlikkusmeetmed

1. Liikmesriigid võivad kohandada vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan), ammoniaagi ja eriti peenete osakeste iga-aastaseid riiklike heiteinventuure kooskõlas IV lisa 4. osaga, kui vastavalt teadusandmetele ajakohastatud täiustatud heiteinventuuride meetodite kohaldamise tõttu jääksid nende riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused täitmata.

Et teha kindlaks, kas IV lisa 4. osas sätestatud asjakohased tingimused on täidetud, loetakse, et heitkoguste vähendamise kohustused aastateks 2020–2029 kehtestati 4. mail 2012.

Alates 2025. aastast kohaldatakse kohanduste suhtes järgmisi lisatingimusi eeldatust märkimisväärselt erinevate heitekoefitsientide või konkreetsetest allikakategooriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate meetodite korral võrreldes tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate liidu õigusaktide normi või standardi rakendamise tulemustega vastavalt IV lisa 4. osa punkti 1 alapunkti d alapunktidele ii ja iii:

- a) pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on arvesse võtnud tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate liidu õigusaktide tõhususe järelevalvet käsitlevate riiklike järelevalve- ja jõustamisprogrammide tulemusi, tõendab ta, et märkimisväärselt erinevad heitekoefitsiendid ei ole tingitud nimetatud õigusaktide riigisisest rakendamisest ega jõustamisest;
- b) asjaomane liikmesriik on teavitanud heitekoefitsientide märkimisväärselt erinevustest komisjoni, kes vastavalt artikli 11 lõikele 2 uurib, kas on vaja võtta edasisi meetmeid.

2. Kui liikmesriik ei suuda teatud aastal erakordselt külma talve või erakordselt kuiva suve tõttu oma heitkoguste vähendamise kohustusi täita, võib ta täita neid kohustusi seeläbi, et arvutab välja keskmised iga-aastased riiklikud heitkogused kõnealuse aasta, sellele eelneva ja sellele järgneva aasta põhjal, tingimusel et kõnealune keskmine ei ole suurem kõnealuse liikmesriigi vähendamiskohustusest tulenevast iga-aastasest riiklikust heitkogusest.

3. Kui liikmesriik, kelle jaoks on II lisa sätestatud üks või mitu rangemat vähendamiskohustust võrreldes õhusaaste teemastrateegia 16. aruandes kindlaks määratud kulutõhusa vähendamisega ei suuda teatud aastal vaatamata kõigi kulutõhusate meetmete rakendamisele vastavat heitkoguste vähendamise kohustust täita, loetakse liikmesriiki kõnealust heitkoguste vähendamise kohustust täitvaks maksimaalselt viieks aastaks tingimusel, et iga sellise aasta eest kompenseerib ta kohustuste täitmata jätmise mõne muu II lisa osutatud saasteaine heitkoguste samaväärse vähendamisega.

4. Liikmesriiki loetakse artikli 4 kohaseid kohustusi täitvaks maksimaalselt kolmeks aastaks, kui tema heitkoguste vähendamise kohustused asjaomaste saasteainete puhul jäävad täitmata elektri- ja/või soojusenergia varustus- või tootmissüsteemi ootamatu või erakorralise katkestuse või võimsuse vähenemise tõttu, mida ei olnud võimalik ette näha, ning eeldusel, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) asjaomane liikmesriik on tõendatud, et kohustuste täitmiseks on tehtud kõik mõistlikud jõupingutused, sealhulgas on rakendatud uusi meetmeid ja poliitikasuundi, ning jõupingutuste tegemist jätkatakse, et kohustuste täitmata jätmise periood jääks võimalikult lühikeseks, ja
- b) asjaomane liikmesriik on tõendatud, et täiendavate meetmete ja poliitikasuundade rakendamisega lisaks punktis a osutatud meetmetele ja poliitikasuundadele kaasneksid ebaproportsionaalselt suured kulud, see ohustaks oluliselt riigi energiapuoleolekut või kujutaks endast märkimisväärselt energiaravustusest jäämise ohtu suurele osale elanikkonnast.

5. Liikmesriigid, kes kavatsevad kohaldada lõiget 1, 2, 3 või 4, teavitavad sellest komisjoni asjaomase aruandeaasta 15. veebruariks. Teavitus peab kajastama asjaomaseid saasteaineid ja sektoreid ning kui see on teada, riiklikele heiteinventuuridele avalduva mõju suurust.

6. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, vaatab läbi ja hindab, kas paindlikkusmeetmete kasutamine konkreetsel aastal vastab asjakohastele käesoleva artikli lõikes 1 ja IV lisa 4. osas sätestatud tingimustele või käesoleva artikli lõikes 2, 3 või 4 sätestatud tingimustele, kui need kohalduvad.

Kui komisjon on seisukohal, et paindlikkusmeetme kasutamine ei ole kooskõlas asjakohaste tingimustega, mis on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1 ja IV lisa 4. osas või käesoleva artikli lõikes 2, 3 või 4, teeb ta üheksa kuu jooksul alates artikli 8 lõikes 4 osutatud asjakohase aruande kättesaamise päevast otsuse, milles teavitatakse asjaomast liikmesriiki sellest, et kõnealuse paindlikkusmeetme kasutamist ei kiideta heaks, ning tuuakse ära keeldumise põhjused. Kui komisjon ei ole esitanud vastuväidet üheksa kuu jooksul alates päevast, mil ta sai kätte artikli 8 lõikes 4 osutatud asjaomase aruande, loeb liikmesriik paindlikkusmeetme kasutamise selle aasta jaoks kehtivaks ning heaks kiidetuks.

7. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad selle kohta, kuidas kasutada käesoleva artikli lõigetes 1, 2, 3 ja 4 osutatud paindlikkusmeetmeid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 17 osutatud kontrollimenetlusega.

8. Komisjon võtab oma volituste rakendamisel lõigete 6 ja 7 kohaselt arvesse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel välja töötatud asjakohaseid juhenddokumente.

Artikkel 6

Riiklikud õhusaaste kontrolli programmid

1. Liikmesriik koostab, võtab vastu ja viib riikliku õhusaaste kontrolli programmi ellu kooskõlas III lisa 1. osaga, et piirata vastavalt artiklile 4 oma aastaseid inimtekkelisi heitkoguseid ja aidata saavutada käesoleva direktiivi eesmärgi vastavalt artikli 1 lõikele 1.

2. Lõikes 1 osutatud programmi koostamisel, vastuvõtmisel ja elluviimisel teevad liikmesriigid järgmist:

- a) hindavad, mil määral on tõenäoline, et riigisisesed heiteallikad mõjutavad õhu kvaliteeti nende territooriumil ja naaberliikmesriikides, kasutades asjakohasel juhul andmeid ja meetodeid, mis on välja töötatud Euroopa seire- ja hindamisprogrammi (EMEP) raames vastavalt õhusaasteainete piiriülese kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi pikaajalist rahastamist käsitlevale piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokollile;
- b) võtavad arvesse vajadust vähendada õhusaasteainete heitkoguseid, et täita õhukvaliteedialaseid eesmärgi oma territooriumil ja kui see on asjakohane, naaberliikmesriikides;
- c) meetmete võtmisel eriti peenete osakeste heite koguste vähendamise riiklike kohustuste täitmiseks peavad esmatahtsaks musta süsiniku heitkoguste vähendamise meetmeid;
- d) tagavad kooskõla muude asjakohaste kavade ja programmidega, mis on kehtestatud liikmesriigi või liidu õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt.

Et täita asjakohaseid riiklike heitkoguste vähendamise kohustusi, lisavad liikmesriigid oma riiklikku õhusaaste kontrolli programmi heitkoguste vähendamise meetmed, mis on sätestatud kohustuslike meetmetena III lisa 2. osas, ja võivad kõnealustesse programmidesse lisada heitkoguste vähendamise meetmeid, mis on III lisa 2. osas sätestatud valikuliste meetmetena, või võrdväärse leevendava mõjuga meetmeid.

3. Liikmesriigid ajakohastavad riiklikku õhusaaste kontrolli programmi vähemalt iga nelja aasta tagant.

4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, ajakohastatakse riiklikus õhusaaste kontrolli programmis sisalduvaid heitkoguste vähendamise poliitikasuundi ja meetmeid 18 kuu jooksul viimase riikliku heiteinventuuri või riikliku heiteprognoosi esitamisest, kui vastavalt esitatud andmetele ei ole täidetud artiklis 4 sätestatud kohustused või on oht, et neid ei täideta.

5. Vastavalt direktiivile 2003/35/EÜ konsulteerivad liikmesriigid oma riikliku õhusaaste kontrolli programmi projekti ja kõigi oluliste muudatuste üle enne nende lõplikku valmimist üldsuse ja pädevate asutustega, keda õhusaaste kontrolli programmi elluviimine neile eriomaste keskkonnaülesannete tõttu õhusaaste, õhukvaliteedi ja juhtimise alal kõigil tasanditel tõenäoliselt puudutab.

6. Kui see on asjakohane, viiakse läbi piiriülesed konsultatsioonid.

7. Komisjonil on abistav roll riiklike õhusaaste kontrolli programmide väljatöötamisel ja elluviimisel, sealjuures heade tavade vahetamise abil, kui see on asjakohane.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva direktiivi III lisa 2. osa kohandamiseks piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuva arenguga, sealhulgas tehnika arenguga.

9. Komisjon võib kehtestada riiklike õhusaaste kontrolli programmide väljatöötamise ja elluviimise juhiseid.
10. Samuti kehtestab komisjon rakendusaktidega riiklike õhusaaste kontrolli programmide vormi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 17 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Rahaline toetus

Komisjon püüab lihtsustada juurdepääsu olemasolevatele liidu rahastamisvahenditele vastavalt kõnealuseid vahendeid reguleerivatele õigusnormidele, et toetada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks võetavaid meetmeid.

Liidu rahastamisvahendid hõlmavad praegu ja tulevikus kasutada olevaid rahalisi vahendeid, sealhulgas järgmist:

- a) teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm;
- b) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, sealhulgas asjaomane rahastamine ühise põllumajanduspoliitika raames;
- c) keskkonna- ja kliimameetmete rahastamisvahendid, näiteks programm LIFE.

Komisjon kaalub võimalust luua ühtne kontaktpunkt, kus kõik isikud ja asutused saavad hõlpsasti kontrollida liidu rahastamisvahendite kättesaadavust ja taotlusmenetlusi projektide puhul, mis tegelevad õhusaaste küsimustega.

Artikkel 8

Riiklikud heiteinventuurid, heiteprognosid ja informatiivsed inventuuriaruanded

1. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis A sätestatud nõuetele I lisa tabelis A sätestatud saasteainete kohta riiklikud heiteinventuurid ja ajakohastavad neid kord aastas.

Liikmesriigid võivad vastavalt I lisa tabelis B sätestatud nõuetele koostada I lisa tabelis B sätestatud saasteainete kohta riiklikud heiteinventuurid ja ajakohastada neid kord aastas.

2. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis C sätestatud nõuetele I lisa tabelis C esitatud saasteainete kohta ruumilist jaotatust kajastavad riiklikud heiteinventuurid ja suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid ning ajakohastavad neid iga nelja aasta järel ja riiklikud heiteprognosid, mida liikmesriigid ajakohastavad iga kahe aasta järel.

3. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis D sätestatud nõuetele informatiivsed inventuuriaruanded, mis lisatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud riiklikele heiteinventuuridele ja -prognosidele.

4. Liikmesriigid, kes kasutavad artikli 5 kohast paindlikkusmeetet, peavad asjaomase aasta informatiivsesse inventuuriaruandesse lisama teabe, mis tõendab, et paindlikkusmeetme kasutamine vastab artikli 5 lõikes 1 ja IV lisa 4. osas sätestatud tingimustele, või kui see kohaldub, artikli 5 lõikes 2, 3 või 4 sätestatud asjaomastele tingimustele.

5. Liikmesriigid koostavad ja ajakohastavad riiklike heiteinventuure (sealhulgas kohandatud riiklike heiteinventuure, kui see on asjakohane), riiklike heiteprognose, ruumilist jaotust kajastavaid heiteinventuure, suuri paikseid heiteallikaid kajastavaid inventuure ja neile lisatud informatiivseid inventuuriaruandeid vastavalt IV lisale.

6. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, koostab kõikide I lisas osutatud saasteainete kohta igal aastal kogu liitu hõlmavad heiteinventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded ning iga kahe aasta tagant ka kogu liitu hõlmavad -prognoosid ning iga nelja aasta tagant ruumilist jaotust kajastavad heiteinventuurid ning suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid, ja ajakohastab neid, lähtudes käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud teabest.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat direktiivi I lisa ja IV lisa kohandamiseks piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuva arenguga, sealhulgas tehnika ja teaduse arenguga.

Artikkel 9

Õhusaaste mõju seire

1. Liikmesriigid tagavad, et seiratakse õhusaaste negatiivset mõju ökosüsteemidele, tuginedes seirealade võrgustikule, mis on ökosüsteemi liigi (mageveeökosüsteemid, looduslikud ja poollooduslikud elupaigad ning metsa ökosüsteemid) esinduslik valim, kasutades kulutõhusat ja riskipõhist lähenemisviisi.

Selleks kooskõlastavad liikmesriigid oma tegevust teiste seireprogrammidega, mis on loodud vastavalt liidu õigusaktidele, sealhulgas direktiivile 2008/50/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ⁽¹⁾ ja nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ,⁽²⁾ ja kui see on asjakohane, piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile, ning kui see on asjakohane, kasutavad kõnealuste seireprogrammide alusel kogutud andmeid.

Käesoleva artikli nõuete täitmiseks võivad liikmesriigid kasutada V lisas loetletud valikulisi seirenäitajaid.

2. V lisas loetletud teabe kogumisel ja esitamisel võidakse kasutada meetodeid, mis on ette nähtud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooniga ja selle rahvusvaheliste koostööprogrammide käsiraamatutega.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat direktiivi V lisa kohandamiseks tehnika ja teaduse arenguga ning piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuva arenguga.

Artikkel 10

Liikmesriikide aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma esimese riikliku õhusaaste kontrolli programmi hiljemalt 1. aprilliks 2019.

Kui riiklikku õhusaaste kontrolli programmi ajakohastatakse artikli 6 lõike 4 kohaselt, esitab asjaomane liikmesriik ajakohastatud programmi komisjonile kahe kuu jooksul.

Komisjon vaatab riiklikud õhusaaste kontrolli programmid ja nende ajakohastused läbi, lähtudes artikli 4 lõikes 2 ja artiklis 6 sätestatud nõuetest.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile ja Euroopa Keskkonnaametile I lisas sätestatud andmete esitamise päevaks oma riiklikud heiteinventuurid ja heiteprognoosid, ruumilist jaotust kajastavad riiklikud heiteinventuurid, suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded, millele on osutatud artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3, ning kui see on asjakohane, artikli 8 lõikes 4.

Esitatu peab olema kooskõlas piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni sekretariaadile esitatavate andmetega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

3. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, vaatab asjaomaste liikmesriikidega konsulteerides riiklike heiteinventuuride andmed läbi esimesel aruandeaastal ja seejärel korrapäraselt. Kõnealune läbivaatamine hõlmab järgmist:

- a) esitatud teabe läbipaistvuse, täpsuse, kooskõlalise, võrreldavuse ja täielikkuse kontrollimine;
- b) kontrollid selliste juhtumite kindlakstegemiseks, kus inventuurid on koostatud viisil, mis ei ole kooskõlas rahvusvahelise õiguse, eelkõige piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni nõuetega;
- c) asjakohasel juhul eelnevast tulenevate vajalike tehniliste paranduste väljaarvutamine, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.

Kui asjaomane liikmesriik ja komisjon ei jõua kokkuleppele tehniliste paranduste vajalikkuse või sisu osas vastavalt punktile c, võtab komisjon vastu otsuse, millega näeb ette tehnilised parandused, mida asjaomane liikmesriik peab tegema.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile ja Euroopa Keskkonnaametile artiklis 9 osutatud järgmise teabe:

- a) seirealade asukoht ja seal õhusaaste mõju seireks kasutatavad näitajad hiljemalt 1. juuliks 2018 ning seejärel iga nelja aasta tagant ning
- b) artiklis 9 osutatud seireandmed hiljemalt 1. juuliks 2019 ning seejärel iga nelja aasta tagant.

Artikkel 11

Komisjoni aruanded

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 1. aprilliks 2020 ja edaspidi iga nelja aasta järel aruande käesoleva direktiivi rakendamisel tehtud edusammude kohta, sealhulgas hinnangu oma panuse kohta artiklis 1 osutatud eesmärkide saavutamisel, sealhulgas:

- a) edusammud järgmiste eesmärkide saavutamisel:
  - i) artiklis 4 osutatud soovituslikud heitetasemed ja heitkoguste vähendamise kohustused ning juhul, kui neid ei ole saavutatud, selle põhjused;
  - ii) välisõhu kvaliteedi tasemed kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni avaldatud õhukvaliteedi suunistega;
  - iii) liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi eesmärgid kooskõlas seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga;
- b) punktis a osutatud eesmärkide saavutamiseks liidu ja liikmesriigi tasandil nõutavate täiendavate meetmete kindlakstegemine;
- c) liidu rahastamisvahendite kasutuselevõtt, et toetada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks võetud meetmeid;
- d) komisjoni poolt riiklike õhusaaste kontrolli programmide ja nende ajakohastuste suhtes läbi viidud hindamise tulemused vastavalt artikli 10 lõike 1 kolmandale lõigule;
- e) käesoleva direktiivi tervise- ja keskkonnamõju ning sotsiaal-majandusliku mõju hinnang.

2. Kui aruanne osutab sellele, et artiklis 4 osutatud soovituslike heitetasemete mittesaavutamine ja heitkoguste vähendamise kohustuse täitmata jätmine võib tuleneda ebatõhusast tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevast liidu õigusaktist, sealhulgas selle rakendamisest liikmesriigi tasandil, uurib komisjon asjakohasel juhul, kas on vaja võtta edasisi meetmeid, arvestades ka rakendamise mõju sektoritele. Kui see on asjakohane, esitab komisjon seadusandlikud ettepanekud, sealhulgas uute tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate õigusaktide kohta, et tagada käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmine.

*Artikkel 12***Euroopa puhta õhu foorum**

Komisjon loob Euroopa puhta õhu foorumi, et anda panus juhiste koostamiseks ja hõlbustada õhukvaliteedi parandamisega seotud liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade kooskõlastatud rakendamist ja tuua korrapäraste ajavahemike järel kokku kõik huvigrupid, sealhulgas liikmesriikide kõikide tasandite pädevad asutused, komisjon, tööstus, kodanikuühiskond ja teadusringkonnad. Euroopa puhta õhu foorumis vahetatakse kogemusi ja häid tavasid, sealhulgas kodumajapidamiste küttest ja maanteedranspordist pärit heitkoguste vähendamise vallas, et saada riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamise ja elluviimise jaoks vajalikku teavet ning et koostamist ja elluviimist tõhustada.

*Artikkel 13***Läbivaatamine**

1. Komisjon vaatab artikli 11 lõikes 1 osutatud aruannete põhjal käesoleva direktiivi läbi hiljemalt 31. detsembriks 2025, et teha edusamme artikli 1 lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamisel, eelkõige võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut ning liidu kliima- ja energiapoliitika elluviimist.

Kui see on asjakohane, esitab komisjon seadusandlikud ettepanekud heitkoguste vähendamise kohustuste kohta 2030. aastale järgneva perioodiks.

2. Ammoniaagi puhul hindab komisjon läbivaatamisel eelkõige järgmist:

- a) uusimad teaduslikud tõendid;
- b) ajakohastatud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni juhenddokument aastast 2014 põllumajandusest pärineva ammoniaagi heitkoguste ennetamise ja vähendamise kohta („ammoniaagijuhend“), ⁽¹⁾ ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni heade põllumajandustavade raamjuhend ⁽²⁾ ammoniaagi heitkoguste vähendamiseks, mis vaadati viimati läbi 2014. aastal;
- c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ⁽³⁾ artikli 3 punktis 10 määratletud parima võimaliku tehnika ajakohastamised;
- d) ühise põllumajanduspoliitika raames võetavad põllumajanduse keskkonnameetmed.

3. Komisjon hindab riikliku elavhõbedaheite aruannete põhjal heite mõju artikli 1 lõikes 2 seatud eesmärkide saavutamisele ja kaalub meetmeid heite vähendamiseks ja kui see on asjakohane, esitab seadusandliku ettepaneku.

*Artikkel 14***Juurdepäas teabele**

1. Liikmesriigid tagavad kooskõlas direktiiviga 2003/4/EÜ, et üldsusele edastatakse avalikkusele kättesaadaval veebisaidil aktiivselt ja korrapäraselt järgmist teavet:

- a) riiklikud õhusaaste kontrolli programmid ja nende ajakohastused;
- b) riiklikud heiteinventuurid (sealhulgas kohaldataval juhul kohandatud riiklikud heiteinventuurid), riiklikud heiteprognoosid, informatiivsed inventuuriaruanded, täiendavad aruanded ja lisateave, mis on komisjonile esitatud vastavalt artiklile 10.

⁽¹⁾ Otsus 2012/11, ECE/EB.AIR/113, *Addendum* 1.

⁽²⁾ Otsus ECE/EB.AIR/127, punkt 36e.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

2. Komisjon tagab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1367/2006,⁽¹⁾ et üldsusele edastatakse avalikkusele kättesaadaval veebisaidil aktiivselt ja korrapäraselt kogu liitu hõlmavad heiteinventuurid ja -prognoosid ning informatiivsed inventuuriaruanded.
3. Komisjon avaldab oma veebisaidil:
  - a) liikmesriigi riikliku heitkoguste vähendamise potentsiaali kindlaksmääramisel aluseks võetud eeldused, mida kasutati õhusaaste teemastrateegia aruande nr 16 koostamisel;
  - b) tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate asjakohaste liidu õigusaktide loetelu ning
  - c) artikli 10 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud hindamise tulemused.

Artikkel 15

Koostöö kolmandate riikidega ja kooskõlastamine rahvusvahelistes organisatsioonides

Selleks et panna tugevam alus heitkoguste vähendamise hõlbustamisele, jätkavad liit ja asjakohasel juhul liikmesriigid, ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaldamist, kahepoolset ja mitmepoolset koostööd kolmandate riikidega ning kooskõlastamist asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu ÜRO Keskkonnaprogramm (UNEP), UNECE, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) ja Rahvusvaheline Tsiivilennunduse Organisatsioon (ICAO), sealhulgas tehnilise ja teadusliku uurimis- ja arendustegevuse alase teabevahetuse kaudu.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 8, artikli 8 lõikes 7 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 31. detsembrist 2016. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 8, artikli 8 lõikes 7 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal päeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega⁽²⁾.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 6 lõike 8, artikli 8 lõike 7 ja artikli 9 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, 25.9.2006, lk 13).

⁽²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

*Artikkel 17***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab direktiivi 2008/50/EÜ artikli 29 alusel loodud välisõhu kvaliteedi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

*Artikkel 18***Karistused**

Liikmesriigid kehtestavad karistused, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste õigusnormide rakendamine. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

*Artikkel 19***Direktiivi 2003/35/EÜ muutmine**

Direktiivi 2003/35/EÜ I lisasse lisatakse järgmine punkt:

- „g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2284 (mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ) (*) artikli 6 lõige 1.

(*) ELT L 344, 17.12.2016, lk 1.“

*Artikkel 20***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. juuliks 2018.

Erandina lõike 1 esimeses lõigus sätestatust jõustavad liikmesriigid artikli 10 lõike 2 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 15. veebruariks 2017.

Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud peamiste siseriiklike meetmete teksti.

*Artikkel 21***Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted**

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/81/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist 2018.

Erandina esimesest lõigust:

- a) kohaldatakse direktiivi 2001/81/EÜ artikleid 1 ja 4 ning I lisa kuni 31. detsembrini 2019;
- b) tunnistatakse direktiivi 2001/81/EÜ artiklid 7 ja 8 ning III lisa kehtetuks 31. detsembril 2016.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt VI lisa vastavustabelile.

2. Kuni 31. detsembrini 2019 võivad liikmesriigid kohaldada direktiivi 2001/81/EÜ artikli 4 ja I lisa kohaste ülemmäärade suhtes käesoleva direktiivi artikli 5 lõiget 1.

*Artikkel 22***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub 31. detsembril 2016.

*Artikkel 23***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 14. detsember 2016

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
I. KORČOK

I LISA

ÕHKU VÄLJUTATAVATE SAASTEAINETE SEIRE JA ARUANLUS

Tabel A

Iga-aastaste heitearuannete esitamise nõuded, millele on osutatud artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus

Element	Saasteained	Ajavahemik	Andmete esitamise päev
Riigi koguheidde aruandlusnomenklatuuri ⁽¹⁾ allikakategooriate kaupa ⁽²⁾	— SO ₂ , NO _x , NH ₃ , CO, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan — raskmetallid (Cd, Hg, Pb) ⁽³⁾ — POPid ⁽⁴⁾ (PAHid ⁽⁵⁾) koguhulk, benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-cd)püreen, dioksiinid/furaanid, PCBd ⁽⁶⁾ , HCB ⁽⁷⁾	Kord aastas, alates 1990. aastast kuni aruandeaastani miinus 2 (X – 2)	15. veebruar ⁽⁹⁾
Riigi koguheidde aruandlusnomenklatuuri allikakategooriate kaupa ⁽²⁾	— PM _{2,5} , PM ₁₀ ⁽⁸⁾ ja must süsinik (kui andmed olemas)	Kord aastas, alates 2000. aastast kuni aruandeaastani miinus 2 (X – 2)	15. veebruar ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis sätestatud aruandlusnomenklatuur (*NFR – Nomenclature for reporting*).

⁽²⁾ Looduslikest heitkogustest tuleb teatada vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis ja EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendis sätestatud meetoditele. Neid ei hõlmata riigi koguheidetes ja neist tuleb teatada eraldi.

⁽³⁾ Cd (kaadmium), Hg (elavhõbe), Pb (plii).

⁽⁴⁾ POPid (*persistent organic pollutants*) – püsivad orgaanilised saasteained.

⁽⁵⁾ PAHid (polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud).

⁽⁶⁾ PCBd (polüklooritud bifeniüülid).

⁽⁷⁾ HCBd (heksaklorobenseen).

⁽⁸⁾ „PM₁₀“ – osakesed, mille aerodünaamiline diameeter on 10 mikromeetrit (µm) või väiksem.

⁽⁹⁾ Kui andmetes on vigu, tuleb need uuesti esitada hiljemalt nelja nädala jooksul ning tehtud muudatusi üksikasjalikult selgitada.

Tabel B

Iga-aastaste heitearuannete esitamise nõuded, millele on osutatud artikli 8 lõike 1 teises lõigus

Element	Saasteained	Ajavahemik	Andmete esitamise päev
Riigi koguheidde aruandlusnomenklatuuri allikakategooriate kaupa ⁽¹⁾	— Raskmetallid (As, Cr, Cu, Ni, Se ja Zn ning nende ühendid) ⁽²⁾ — TSP ⁽³⁾	Kord aastas, alates 1990. aastast (TSP puhul 2000. aastast) kuni aruandeaastani miinus 2 (X – 2)	15. veebruar

⁽¹⁾ Looduslikest heitkogustest tuleb teatada vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis ja EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendis sätestatud meetoditele. Neid ei hõlmata riigi koguheidetes ja neist tuleb teatada eraldi.

⁽²⁾ As (arsen), Cr (kroom), Cu (vask), Ni (nikkel), Se (seleen), Zn (tsink).

⁽³⁾ TSP (*total suspended particles*) – hõljuvosakeste koguhulk.

Tabel C

Nõuded heiteandmete ja -prognooside esitamisele, millele on osutatud artikli 8 lõikes 2

Element	Saasteained	Ajavahemik/sihtaasta	Andmete esitamise päev
Rasteriseeritud andmed riigi heitkoguste kohta allikakategooriate kaupa	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan — raskmetallid (Cd, Hg, Pb) — POPid (PAHide koguhulk, HCB, PCBd, dioksiinid/furaanid) — must süsinik (kui andmed on olemas) 	Iga nelja aasta järel, aruandeaasta miinus 2 (X – 2) alates 2017. aastast	1. mai ⁽¹⁾
Suured paiksed heiteallikad allikakategooriate kaupa	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan — raskmetallid (Cd, Hg, Pb) — POPid (PAHide koguhulk, HCB, PCBd, dioksiinid/furaanid) — must süsinik (kui andmed on olemas) 	Iga nelja aasta järel, aruandeaasta miinus 2 (X – 2) alates 2017. aastast	1. mai ⁽¹⁾
Prognoositud heitkogused aruandluse koondnomenklatuuri põhjal	— SO ₂ , NO _x , NH ₃ , PM _{2,5} , kui andmed on olemas, must süsinik, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan	Iga kahe aasta järel, hõlmates prognoosi kaasatud aastad 2020, 2025, 2030 ja võimaluse korral 2040 ja 2050 alates 2017. aastast	15. märts

⁽¹⁾ Kui andmetes on vigu, tuleb need uuesti esitada nelja nädala jooksul ning tehtud muudatusi üksikasjalikult selgitada.

Tabel D

Artikli 8 lõikes 3 osutatud iga-aastase informatiivse inventuuriaruande esitamise nõuded

Element	Saasteained	Ajavahemik/sihtaasta	Andmete esitamise päev
Informatiivne inventuuriaruanne	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NH₃, CO, PM_{2,5}, PM₁₀, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan — raskmetallid (Cd, Hg, Pb) ja must süsinik — POPid (PAHide koguhulk, benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-cd)püreen, dioksiinid/furaanid, PCBd, HCB) — Kui andmed on olemas, raskmetallid (As, Cr, Cu, Ni, Se ja Zn ning nende ühendid) ja TSP 	Kõik aastad (nagu näidatud tabelites A, B ja C)	15. märts

II LISA

RIIKLIKUD HEITKOGUSTE VÄHENDAMISE KOHUSTUSED

Tabel A

Vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x) ja lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan) heitkoguste vähendamise kohustused. Vähendamiskohustuse osas on võrdlusaastaks 2005 ning maanteetranspordi osas kehtivad heitkogused, mis on arvatatud müüdüd kütuse alusel (*).

Liikmesriik	SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga			NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga			Lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan) vähendamine võrreldes 2005. aastaga		
	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029		Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029		Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029		Mis tahes aastal alates 2030. aastast
Belgia	43 %		66 %	41 %		59 %	21 %		35 %
Bulgaaria	78 %		88 %	41 %		58 %	21 %		42 %
Tšehhi Vabariik	45 %		66 %	35 %		64 %	18 %		50 %
Taani	35 %		59 %	56 %		68 %	35 %		37 %
Saksamaa	21 %		58 %	39 %		65 %	13 %		28 %
Eesti	32 %		68 %	18 %		30 %	10 %		28 %
Kreeka	74 %		88 %	31 %		55 %	54 %		62 %
Hispaania	67 %		88 %	41 %		62 %	22 %		39 %
Prantsusmaa	55 %		77 %	50 %		69 %	43 %		52 %
Horvaatia	55 %		83 %	31 %		57 %	34 %		48 %
Iirimaa	65 %		85 %	49 %		69 %	25 %		32 %
Itaalia	35 %		71 %	40 %		65 %	35 %		46 %
Küpros	83 %		93 %	44 %		55 %	45 %		50 %
Läti	8 %		46 %	32 %		34 %	27 %		38 %
Leedu	55 %		60 %	48 %		51 %	32 %		47 %
Luksemburg	34 %		50 %	43 %		83 %	29 %		42 %
Ungari	46 %		73 %	34 %		66 %	30 %		58 %
Malta	77 %		95 %	42 %		79 %	23 %		27 %
Madalmaad	28 %		53 %	45 %		61 %	8 %		15 %
Austria	26 %		41 %	37 %		69 %	21 %		36 %
Poola	59 %		70 %	30 %		39 %	25 %		26 %

Liikmesriik	SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga		NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga		Lenduvate orgaaniliste ühendite (välja arvatud metaan) vähendamine võrreldes 2005. aastaga		
	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029	Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029	Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029	Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal alates 2030. aastast
Portugal	63 %	83 %	36 %	63 %	18 %	38 %	
Rumeenia	77 %	88 %	45 %	60 %	25 %	45 %	
Sloveenia	63 %	92 %	39 %	65 %	23 %	53 %	
Slovakkia	57 %	82 %	36 %	50 %	18 %	32 %	
Soome	30 %	34 %	35 %	47 %	35 %	48 %	
Rootsi	22 %	22 %	36 %	66 %	25 %	36 %	
Ühendkuningriik	59 %	88 %	55 %	73 %	32 %	39 %	
EL 28	59 %	79 %	42 %	63 %	28 %	40 %	

(*) Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.

Tabel B

Heitkoguste vähendamise kohustused ammoniaagi (NH₃) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) puhul. Vähendamiskohustuse osas on võrdlusaastaks 2005 ning maanteetranspordi osas kehtivad heitkogused, mis on arvatud müüdnud kütuse alusel (*).

Liikmesriik	NH ₃ vähendamine võrreldes 2005. aastaga		PM _{2,5} vähendamine võrreldes 2005. aastaga	
	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029	Mis tahes aastal alates 2030. aastast	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029	Mis tahes aastal alates 2030. aastast
Belgia	2 %	13 %	20 %	39 %
Bulgaaria	3 %	12 %	20 %	41 %
Tšehhi Vabariik	7 %	22 %	17 %	60 %
Taani	24 %	24 %	33 %	55 %
Saksamaa	5 %	29 %	26 %	43 %
Eesti	1 %	1 %	15 %	41 %
Kreeka	7 %	10 %	35 %	50 %
Hispaania	3 %	16 %	15 %	50 %
Prantsusmaa	4 %	13 %	27 %	57 %
Horvaatia	1 %	25 %	18 %	55 %
Iirimaa	1 %	5 %	18 %	41 %
Itaalia	5 %	16 %	10 %	40 %
Küpros	10 %	20 %	46 %	70 %
Läti	1 %	1 %	16 %	43 %

Liikmesriik	NH ₃ vähendamine võrreldes 2005. aastaga		PM _{2,5} vähendamine võrreldes 2005. aastaga		
	Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029		Mis tahes aastal alates 2030. aastast		Mis tahes aastal alates 2030. aastast
Leedu	10 %		10 %		36 %
Luksemburg	1 %		22 %		40 %
Ungari	10 %		32 %		55 %
Malta	4 %		24 %		50 %
Madalmaad	13 %		21 %		45 %
Austria	1 %		12 %		46 %
Poola	1 %		17 %		58 %
Portugal	7 %		15 %		53 %
Rumeenia	13 %		25 %		58 %
Sloveenia	1 %		15 %		60 %
Slovakkia	15 %		30 %		49 %
Soome	20 %		20 %		34 %
Rootsi	15 %		17 %		19 %
Ühendkuningriik	8 %		16 %		46 %
EL 28	6 %		19 %		49 %

(*) Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.

III LISA

ARTIKLITES 6 JA 10 OSUTATUD RIIKLIKE ÕHUSAASTE KONTROLI PROGRAMMIDE SISU

1. OSA

Riiklike õhusaaste kontrolli programmide minimaalne sisu

1. Artiklites 6 ja 10 osutatud esmased riiklikud õhusaaste kontrolli programmid peavad sisaldama vähemalt järgmist:
  - a) riiklik õhukvaliteedi- ja saastealase poliitika raamistik, mille põhjal programm on välja töötatud, sealhulgas:
    - i) poliitilised prioriteedid ning nende seos muudes asjakohastes poliitikavaldkondades, sealhulgas kliimamuutuste valdkonnas ning vajaduse korral põllumajanduse, tööstuse ja transpordi valdkondades, seatud prioriteetidega;
    - ii) riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele asutustele seatud ülesanded;
    - iii) praeguste tegevuspõhimõtete ja meetmete abil saavutatud edu heitkoguste vähendamisel ja õhukvaliteedi parandamisel ning riiklike ja liidu kohustuste täitmise tase;
    - iv) kavandatud täiendavad arengusuunad, mis ei eelda juba vastu võetud tegevuspõhimõtete ja meetmete muutmist;
  - b) poliitikasuunad, mida kaalutakse ajavahemikuks 2020–2029 ning alates 2030. aastast seatud heitkoguste vähendamise kohustuste täitmiseks ja 2025. aastaks määratud heitkoguste vahetaseme saavutamiseks ning õhukvaliteedi edasiseks parandamiseks, samuti nende analüüs koos analüüsimeetodiga; võimaluse korral heitkoguste vähendamise, õhukvaliteedi- ja keskkonnapoliitika ja -meetmete üksik- või koosmõju ja sellega seotud määramatus;
  - c) vastuvõtmiseks välja valitud meetmed ja poliitikasuunad, sealhulgas nende vastuvõtmise, elluviimise ja läbivaatamise ajakava ning vastutavad pädevad asutused;
  - d) kui see on asjakohane, siis selgitus põhjuste kohta, miks ei ole 2025. aastaks seatud soovituslikke heitetasemeid võimalik saavutada ilma meetmeteta, mis eeldavad ebaproportsionaalselt suuri kulutusi;
  - e) kui see on asjakohane, aruanne artiklis 5 sätestatud paindlikkusmeetmete kasutamise kohta ja selle tagajärgedest keskkonnale;
  - f) hinnang selle kohta, kuidas valitud tegevuspõhimõtted ja meetmed tagavad kooskõla muudes asjaomastes poliitika-valdkondades kehtestatud kavade ja programmidega.
2. Artiklites 6 ja 10 osutatud esmase riikliku õhusaaste kontrolli programmi ajakohastamine peab hõlmama vähemalt järgmist:
  - a) hinnang programmi elluviimisel ning heitkoguste ja kontsentratsiooni vähendamisel tehtud edusammudele;
  - b) kõik olulised muudatused poliitikaraamistikus, hindamistes, programmis ja selle rakendamise ajakavas.

2. OSA

Artikli 6 lõike 2 teises lõigus osutatud heitkoguste vähendamise meetmed

Liikmesriigid võtavad arvesse ammoniaagijuhendit ning kasutavad parimat võimalikku tehnikat kooskõlas direktiiviga 2010/75/EL.

A. Ammoniaagi heitkoguste kontrollimise meetmed

1. Liikmesriigid kehtestavad ammoniaagi heitkoguste kontrollimiseks hea põllumajandustava riikliku soovitusliku juhendi, mille puhul võetakse arvesse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni 2014. aasta hea põllumajandustava raamjuhendit ammoniaagi heitkoguste vähendamiseks ja mis hõlmab vähemalt järgmist:
  - a) lämmastiku käitlemine, arvestades kogu lämmastikuringet;

- b) kariloomade söötmise strateegiad;
  - c) vähesaastavad sõnnikulaotustehnikad;
  - d) vähesaastavad sõnnikuladustamistehnikad;
  - e) vähesaastavad loomapidamise süsteemid;
  - f) mineraalväetiste kasutamisest tekkinud ammoniaagi heitkoguste piiramise võimalused.
2. Liikmesriigid võivad kehtestada riikliku lämmastikubilansi, et jälgida põllumajanduses muutusi reaktsioonivõimelise lämmastiku (sh ammoniaak, lämmastikoksiid, ammoonium, nitraadid ja nitritid) üldkaos, võttes aluseks ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni juhenddokumendis ⁽¹⁾ lämmastikubilansi kohta sätestatud põhimõtted.
3. Liikmesriigid keelavad ammooniumkarbonaatväetiste kasutamise ja võivad vähendada anorgaanilistest väetistest pärineva ammoniaagi heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:
- a) urea-põhiste väetiste asendamine ammooniumnitraadil põhinevate väetistega;
  - b) kui urea-põhiste väetiste kasutamist jätkatakse, siis selliste meetodite kasutamine, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkogused vähenevad vähemalt 30 % võrreldes olukorraga, kus kasutatakse ammoniaagijuhendis osutatud standardmeetodit;
  - c) anorgaaniliste väetiste orgaaniliste väetistega asendamise edendamine ning kui jätkatakse anorgaaniliste väetiste kasutamist, nende laotamine vastavalt väetatava põllukultuuri või rohumaa eeldatavale lämmastiku- ja fosforivajadusele, võttes arvesse ka mulla olemasolevat toitainesisaldust ja muudest väetistest pärinevaid toitaineid.
4. Liikmesriigid võivad vähendada loomasõnnikust pärinevaid ammoniaagi heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:
- a) vähendatakse heitkoguseid, mis tulenevad vedel- ja tahesõnniku laotamisest põllu- ja rohumaaadele, kasutades meetodeid, millega vähendatakse heitkoguseid ammoniaagijuhendis osutatuga võrreldes vähemalt 30 %, täites järgmisi tingimusi:
    - i) üksnes tahe- ja vedelsõnniku laotamine vastavalt väetatava põllukultuuri või rohumaa eeldatavale lämmastiku- ja fosforivajadusele, võttes arvesse ka mulla olemasolevat toitainesisaldust ja muudest väetistest pärinevaid toitaineid;
    - ii) tahe- ja vedelsõnnikut ei laotata, kui väetatav maa on veega küllastunud, üleujutatud, külmunud või lumega kaetud;
    - iii) vedelsõnnikut laotatakse rohumaaale, kasutades lohisvoolikut, lohiskinga, madalat või sügavat injektsiooni;
    - iv) põllumaale laotatud tahe- ja vedelsõnnik viiakse mulda nelja tunni jooksul pärast laotamist;
  - b) vähendatakse väljaspool loomapidamishooneid asuvate sõnnikuhoidlate heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:
    - i) alates 1. jaanuarist 2022 ehitatavates vedelsõnnikuhoidlates kasutatakse hoisüsteeme või -meetodeid, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 60 % võrra ja olemasolevate vedelsõnnikuhoidlate puhul vähemalt 40 % võrra;
    - ii) kaetakse tahesõnniku hoidlad;
    - iii) tagatakse, et põllumajandusettevõtete sõnnikuhoidlate mahutavus on piisav, et laotada sõnnikut ainult põllukultuuride kasvuks sobivatel ajavahemikel;
  - c) vähendatakse loomapidamishoonetest pärinevaid heitkoguseid, kasutades süsteeme, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 20 % võrra;
  - d) vähendatakse sõnnikust pärinevaid heitkoguseid, kasutades vähese proteiinisaldusega sööda strateegiaid, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 10 % võrra.

⁽¹⁾ Otsus 2012/10, ECE/EB.AIR/113, Addendum 1.

B. Heitkoguste vähendamise meetmed tahkete peenosakeste ja musta süsiniku heitkoguste kontrollimiseks

1. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013⁽¹⁾ II lisa kohaldamist, milles reguleeritakse nõuetele vastavust, võivad liikmesriigid keelata põllumajandussaagi jäätmete ja metsandusjäätmete põletamise avamaal.

Liikmesriigid jälgivad ja tagavad, et kõik esimeses lõigus nimetatud keelud on kohaldatud vastavalt antud lõigu nõuetele. Keelust tehtavad erandid piirduvad kontrollimatute metsatulekahjude vältimise ennetusprogrammidega, kahjurite tõrjega või bioloogilise mitmekesisuse kaitsega.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada riikliku hea põllumajandustava soovitusliku juhendi saagijäätmete nõuetekohaseks käitlemiseks, tuginedes järgmistele meetoditele:

- a) mulla struktuuri parandamine saagijäätmete lisamise abil;
- b) täiustatud meetodid saagijäätmete lisamiseks;
- c) saagijäätmete alternatiivne kasutamine;
- d) mulla toitainesisalduse ja struktuuri parandamine optimaalseks taimekasvuks vajaliku sõnniku lisamisega, vältides nii sõnniku (laudasõnnik, põhuallapanu) põletamist.

C. Väikestele põllumajandusettevõtetele avalduva mõju ennetamine

Liikmesriigid tagavad, et punktides A ja B sätestatud meetmete võtmisel võetakse täielikult arvesse mõju väikestele ja mikropõllumajandusettevõtetele.

Näiteks võivad liikmesriigid väikesed ja mikropõllumajandusettevõtted kõnealustest meetmetest vabastada, kui see on võimalik ja asjakohane, pidades silmas kohaldatavaid vähendamiskohustusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

IV LISA

ARTIKLITES 5 JA 8 OSUTATUD RIIKLIKE HEITEINVENTUURIDE JA -PROGNOOSIDE, INFORMATIIVSETE INVENTUURIARUANNETE JA KOHANDATUD RIIKLIKE HEITEINVENTUURIDE KOOSTAMISE JA AJAKOHASTAMISE MEETODID

Liikmesriigid koostavad I lisa osutatud riiklikud heiteinventuurid, asjakohasel juhul kohandatud riiklikud heiteinventuurid, riiklikud heiteprognoosid, ruumilist jaotust kajastavad heiteinventuurid, suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded, kasutades piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni osaliste vastu võetud meetodeid (EMEPi aruandlussuunised), ning neil palutakse kasutada selles osutatud EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendit (EMEP/EEA juhend). Lisaks valmistavad nad nimetatud suuniste alusel ette täiendava teabe, eelkõige tegevusandmed, mida on vaja riiklike heiteinventuuride ja -prognooside hindamiseks.

EMEPi aruandlussuunistele toetumine ei piira käesolevas lisa kindlaks määratud täiendavat korda ega I lisa esitatud nõudeid aruandlusnomenklatuuri, ajavahemike ja andmete esitamise päevade kohta.

1. OSA

Iga-aastased riiklikud heiteinventuurid

1. Riiklikud heiteinventuurid peavad olema läbipaistvad, järjepidevad, võrreldavad, täielikud ja täpsed.
2. Kindlaksmääratud põhikategooriate alla kuuluvaid heitkoguseid arvutatakse vastavalt EMEP/EEA juhendis määratletud meetoditele ning eesmärk on, et kasutatakse teise või kõrgema (üksikasjalikuma) tasandi meetodeid.

Liikmesriigid võivad riiklike heiteinventuuride koostamiseks kasutada muid teaduslikult põhjendatud ja sobivaid meetodeid, kui nende abil saab anda täpsemaid hinnanguid kui EMEP/EEA juhendis sätestatud meetodite abil.

3. Transpordist tingitud heitkoguste puhul arvutavad ja teatavad liikmesriigid heitkogused kooskõlas Eurostatile esitatud riiklike energiabilanssidega.
4. Maanteetranspordist tingitud heitkogused arvutatakse ja teatatakse asjaomases liikmesriigis müüdü kütusekoguse⁽¹⁾ alusel. Lisaks võivad liikmesriigid teatada maanteetranspordist tingitud heitkogustest liikmesriigis kasutatud kütuse või sõidetud kilomeetrite alusel.
5. Liikmesriigid esitavad oma aastased heitkogused piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni aruandlusnomenklatuuri aruandevormis kindlaks määratud ühikutes.

2. OSA

Riiklikud heiteprognoosid

1. Riiklikud heiteprognoosid peavad olema läbipaistvad, järjepidevad, võrreldavad, täielikud ja täpsed ning esitatav teave peab sisaldama vähemalt järgmist:
  - a) prognoosides sisalduvate vastuvõetud ja kavandatud tegevuspõhimõtete ja meetmete selge määratlus;
  - b) prognooside jaoks tehtud tundlikkusanalüüsi tulemused, kui see on asjakohane;
  - c) meetodite, mudelite, aluseks võetud eelduste ning peamiste sisend- ja väljundparameetrite kirjeldus.
2. Heiteprognoosid arvutatakse ja nende andmed koondatakse asjaomaste sektorite kaupa. Liikmesriigid esitavad iga saasteaine kohta „meetmetega“ (vastuvõetud meetmed) prognoosi ja kui see on asjakohane, „lisameetmetega“ (kavandatud meetmed) prognoosi vastavalt EMEP/EEA juhenddokumendis kehtestatud juhistele.

⁽¹⁾ Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvutatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.

3. Riiklikud heiteprognosid peavad olema kooskõlas iga-aastase riikliku heiteinventuuriga aasta $x - 3$ kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013 ⁽¹⁾ alusel esitatud prognoosidega.

3. OSA

Informatiivne inventuuriaruanne

Informatiivsed inventuuriaruanded koostatakse vastavalt EMEPi aruandlussuunistele ja esitatakse suunistes kindlaks määratud inventuuriaruandevormil. Inventuuriaruanne peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- a) konkreetsete meetodite, eelduste, heitekoefitsientide ja tegevusandmete kirjeldus, nendega seotud viited ja teabeallikad ning nende valimise põhjendus;
- b) riigi peamiste heiteallikakategooriate kirjeldus;
- c) teave mõõtemääramatuse, kvaliteedi tagamise ja kontrolli kohta;
- d) inventuuri koostamise institutsionaalse korra kirjeldus;
- e) ümberarvutused ja kavandatavad parandusmeetmed;
- f) vajaduse korral teave artikli 5 lõigetes 1, 2, 3 ja 4 sätestatud paindlikkusmehhanismide kasutamise kohta;
- g) vajaduse korral teave artikli 4 lõike 2 kohaselt kindlaks määratud vähendamiskavast kõrvalekaldumise põhjuste ning samuti kavale taaslähendamise meetmete kohta;
- h) kommenteeritud kokkuvõte.

4. OSA

Riiklike heiteinventuuride kohandamine

1. Liikmesriik, kes kavatseb oma riiklikku heiteinventuuri vastavalt artikli 5 lõikele 1 kohandada, esitab komisjonile koos oma ettepanekuga vähemalt järgmised tõendavad dokumendid:
  - a) tõendid selle kohta, et riiklikku heitkoguste vähendamise kohustust ei täideta;
  - b) tõendid selle kohta, mil määral heiteinventuuride kohandamine täitmata osa vähendab ja aitab täita asjaomase riikliku heitkoguste vähendamise kohustust;
  - c) hinnang selle kohta, kas ja millal asjaomast riiklikku heitkoguste vähendamise kohustust eeldatavalt täidetakse, võttes aluseks kohandusteta riiklikud heiteprognosid;
  - d) tõendid selle kohta, et kohandamine vastab ühele või mitmele järgmisest kolmest tingimusest. Vajaduse korral võib osutada asjaomastele varasematele kohandustele:
    - i) uute heiteallikakategooriate puhul:
      - tõendid selle kohta, et uus heiteallikakategooria on tunnustatud teaduskirjanduses ja/või EMEP/EEA juhendis;
      - tõendid selle kohta, et selline allikakategooria ei olnud kantud asjakohasesse varasemasse riiklikku heiteinventuuri ajal, mil heitkoguste vähendamise kohustus kehtestati;
      - tõendid selle kohta, et uuest allikakategooriast pärinevad heitkogused on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda täita oma heitkoguste vähendamise kohustusi, koos sellisele järeltulele jõudmiseks kasutatud meetodite, andmete ja heitekoefitsientide üksikasjaliku kirjeldusega;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhooonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

- ii) konkreetsetest allikakategoriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate heitekoefitsientide puhul:
    - algsete heitekoefitsientide kirjeldus, sealhulgas nende teaduslike põhjenduste üksikasjalik kirjeldus, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
    - tõendid selle kohta, et heitkoguste vähendamise kindlaksmääramiseks kasutati ajal, kui vähendamiskohustused kehtestati, algseid heitekoefitsiente;
    - ajakohastatud heitekoefitsientide kirjeldus, sealhulgas üksikasjalik teave teaduslike põhjenduste kohta, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
    - algsete ja ajakohastatud heitekoefitsientide põhjal koostatud heitehinnangute võrdlus, mis tõendab, et muudatus heitekoefitsientides on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda oma vähendamiskohustusi täita;
    - põhjendus, mille alusel otsustati, kas heitekoefitsientide muudatused on märkimisväärsed;
  - iii) konkreetsetest allikakategoriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate meetodite puhul:
    - kasutatud algsete meetodite kirjeldus, sealhulgas üksikasjalik teave teaduslike põhjenduste kohta, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
    - tõendid selle kohta, et heitkoguste vähendamise kindlaksmääramiseks kasutati ajal, kui vähendamiskohustused kehtestati, algseid meetodeid;
    - ajakohastatud meetodite kirjeldus, sealhulgas nende teaduslike põhjenduste või viidete üksikasjalik kirjeldus, mille alusel meetodid on saadud;
    - koostatud heiteprognooside võrdlus, kasutades algseid ja ajakohastatud meetodeid, tõendamaks, et muudatus meetodites on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda oma vähendamiskohustusi täita;
    - põhjendus, mille alusel otsustati, kas meetodite muudatused on märkimisväärsed.
2. Liikmesriigid võivad sarnastel eeltingimustel põhinevate kohandamismenetluste puhul esitada sama tõendava teabe, tingimusel et iga liikmesriik esitab nõutavad riigispetsiifilised üksikandmed, mis on sätestatud lõikes 1.
3. Liikmesriigid teevad kohandatud heitkoguste kohta ümberarvutused, et tagada võimalikult suures ulatuses vastavus ajavahemikele igal aastal, mil kohandusi kohaldatakse.
-

V LISA

ARTIKLIS 9 OSUTATUD VALIKULISED NÄITAJAD ÕHUSAASTE MÕJU SEIREKS

- a) Magevee ökosüsteemide puhul: bioloogilise kahju ulatus, sealhulgas tundlike liikide (mikrofüüdid, makrofüüdid ja ränivetikad) puhul, ning kalavarude või selgrootute kadu:

põhinäitaja happe neutraliseerimise võime ning lisanäitajad happesus (pH), lahustunud sulfaat (SO_4), nitraat (NO_3) ja lahustunud orgaaniline süsinik:

proovivõtu sagedus: kord aastas (järvede sügise veeringluse ajal) kuni kord kuus (vooluveekogud);

- b) maismaaökosüsteemide puhul: mulla happesuse, mulla toitainekao, lämmastikuseisundi ja tasakaalu ning bioloogilise mitmekesisuse vähenemise hindamine:

- i) põhinäitaja mulla happesus: aluseliste katioonide omastatavad fraktsioonid (küllastusaste) ja omastatav alumiinium mullas:

proovivõtu sagedus: kord kümne aasta jooksul;

lisanäitajad: pH, sulfaat, nitraat, aluselised katioonid ja alumiiniumi kontsentratsioon mullalahuses:

proovivõtu sagedus: kord aastas (vajaduse korral);

- ii) põhinäitaja nitraatide leostumine ($\text{NO}_{3,\text{leach}}$):

proovivõtu sagedus: igal aastal;

- iii) põhinäitaja süsiniku ja lämmastiku suhe (C/N) ning lisanäitaja lämmastiku koguhulk mullas (N_{tot}):

proovivõtu sagedus: kord kümne aasta jooksul;

- iv) põhinäitaja lehestiku toitainetasakaal (N/P, N/K, N/Mg):

proovivõtu sagedus: kord nelja aasta jooksul;

- c) maismaaökosüsteemide puhul: taimekasvule ja bioloogilisele mitmekesisusele avalduvate osoonikahjustuste hindamine:

- i) põhinäitaja taimekasvule ja lehestikule avalduv kahju ning lisanäitaja süsinikuvoog (C_{flux}):

proovivõtu sagedus: igal aastal;

- ii) põhinäitaja voopõhiste kriitiliste tasemete ületamise määr:

proovivõtu sagedus: kasvuperioodil kord aastas.

—

VI LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2001/81/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 esimene lõik ja teise lõigu punktid c, d, e	Artikkel 2
Artikli 3 punkt e	Artikli 3 punkt 1
—	Artikli 3 punktid 2, 3, 4, 5, 8, 9, 12 ja 13
Artikli 3 punkt i	Artikli 3 punkt 6
Artikli 3 punkt k	Artikli 3 punkt 7
Artikli 3 punkt h	Artikli 3 punkt 10
Artikli 3 punkt g	Artikli 3 punkt 11
Artikkel 4	Artikli 4 lõiked 1 ja 2
Artikli 2 teise lõigu punktid a, b	Artikli 4 lõige 3
—	Artikkel 5
Artikli 6 lõige 1	Artikli 6 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	Artikli 6 lõiked 2 ja 5–10
Artikli 6 lõige 3	Artikli 6 lõiked 3 ja 4
—	Artikkel 7
Artikli 7 lõige 1	Artikli 8 lõike 1 esimene lõik
—	Artikli 8 lõike 1 teine lõik ja lõiked 2–4
Artikli 7 lõige 2	Artikli 8 lõige 5
Artikli 7 lõige 3	Artikli 8 lõige 6
Artikli 7 lõige 4	Artikli 8 lõige 7
—	Artikkel 9
Artikli 8 lõige 2	Artikli 10 lõige 1
Artikli 8 lõige 1	Artikli 10 lõige 2
—	Artikli 10 lõiked 3 ja 4
Artikkel 9	Artikkel 11
—	Artikkel 12
Artikkel 10	Artikkel 13
Artikli 6 lõige 4	Artikli 14 lõige 1
Artikli 7 lõige 3 ja artikli 8 lõige 3	Artikli 14 lõiked 2 ja 3
Artikkel 11	Artikkel 15
Artikli 13 lõige 3	Artikkel 16
Artikli 13 lõiked 1 ja 2	Artikkel 17

Direktiiv 2001/81/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 14	Artikkel 18
—	Artikkel 19
Artikkel 15	Artikkel 20
—	Artikkel 21
Artikkel 16	Artikkel 22
Artikkel 17	Artikkel 23
Artikli 8 lõige 1 ja III lisa	I lisa
I lisa	II lisa
—	III, V ja VI lisa
III lisa	IV lisa

Komisjoni avaldus metaaniheite läbivaatamise kohta

Komisjon leiab, et õhukvaliteedi seisukohalt on eriti oluline jätkata liikmesriikides metaaniheite koguste üle järelevalve teostamist, et vähendada osooni kontsentratsiooni ELis ja aidata kaasa metaaniheite vähendamisele rahvusvahelisel tasandil.

Komisjon kinnitab, et ta kavatseb teatatud siseriiklike heitkoguste alusel hinnata metaaniheite mõju õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade direktiivi artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele ja kaalub meetmete võtmist sellise heite vähendamiseks ning vajaduse korral esitada selleks seadusandlik ettepanek. Oma hinnangus võtab komisjon arvesse mitut käimasolevat uuringut selles valdkonnas, mis peaks lõpetatama 2017. aastal, ning selle valdkonna rahvusvahelisi arengusuundi.
